

Hingeloendite sisestamine

EGeS Hiiumaa osakond
Kadi Laid
2009

Ülo Rehepap 21.01.09

Eestimaa kihelkondade hingeloendid on koondatud tervete kihelkondade kaupa (varasemad isegi mitme kihelkonna kaupa) mahukateks säilikuteks, kust konkreetse mõisa loenduslehtede leidmine on enamasti üsna aeganõudev.

Otsustasin omale pisikesed "spikrid" koostada. Kutsun üles kõiki asjahuvilisi vähemalt oma "kodukihelkonna" kohta midagi analoogilist tegema ja seda teistegi jaoks kasutataval kujul vormistama!

Võimaliku "näidisenä" lisan siia oma pisikese Excel'i faili, millele igaüks võib täiendavaid lehti (kihelkondi) lisada või ka olemasolevaid oma soovi järgi täiendada/parandada.

Rehepapi spikker

Juuru kihelkond

Jrk. Nr.	Mõisa nimi		Hingeloendi alguskaadrid "Saagas"							
	eesti	saksa	1782	1795	1811	1816	1834	1835 Nimed	1850	1858
1	Juuru kirikumõis (pastoraat)		295	717	201	492	2	2	2	2
2	Atla ja Hiiru	Attel (Gr. und Klein)	214	502	71	192	153	62	166	165
3	Härgla	Herküll	245	602	117	318	264	vt. hinge- loendis	272	274
4	...ja Saaremõis									
5	Hõreda	Hoerdell	234	583	98	274	242	195	248	253
6	Ingliste	Haehl	222	531	78	222	192	26	210	211
7	Järlepa & Umbru	Jerlep u. Ummern	290	687	192	473	382	86	399	375
8	Juuru	Joerden	251	622	127	339	294	75	305	303
9	Kädva	Kedwa	210	490	66	177	139	114	148	147

Arhiivi säilikuviidad:

1782:	EAA.1864.2.IV-2
1795:	EAA.1864.2.V-24
1811:	EAA.1864.2.VI-33
1816:	EAA.1864.2.VII-82
1834:	EAA.1864.2.VIII-86
1835 (nimed)	EAA.1864.2.VIII-87

Raivo Maine 21.01.09

Järgmine etapp peaks olema selle andmestiku nähtavaks tegemine Saagas, mingil analoogilisel moel personaalraamatute nimeregistritega...

Fred Puss 21.01.09

Kadri Tooming ajalooarhiivi uurimissaalist on teinud mikrofilmide ajal hingeloendite kohta sellise registri lehekülgede kaupa, mis on Viru- ja Järvamaa osas täielik, Harju- ja Läänemaa osas on lk nr kohati puudu.

Seda saaks alusena kasutada ja sinna juurde liita kaadri numbrid. Kuna Harju- ja Läänemaa osas võib esineda puudusi (nt mõne mõisa andmeid pole mõne loendi puhul), siis tasub üle kontrollida hingeloendite ees oleva sisukorra järgi.

See fail on kättesaadav www.isik.ee/failid/hingeloend.zip (suurus 463 KB).

Näide Toomingu failist

AASTA	MÕIS	LEHED	KAADRI ALGUSNR	KIHELKON D	NIMETUS	LINK SÄILIKULE
1816-1832	Emmaste	1-56		Emmaste	hingeloend ja ümberarv	http://www.ra.ee/dgs/ purl.php?shc=EAA.1864.1.143
1826	Emmaste	1-60		Emmaste	hingeloend	http://www.ra.ee/dgs/ purl.php?shc=EAA.1864.1.144
1834	Emmaste	39-112		Emmaste	hingeloend	http://www.ra.ee/dgs/ purl.php?shc=EAA.1864.1.135
1835	Emmaste	17-64		Emmaste	perekonnanimede raam	http://www.ra.ee/dgs/ purl.php?shc=EAA.1864.1.136
1836	Emmaste			Emmaste	ümberarvestuslehed	http://www.ra.ee/dgs/ purl.php?shc=EAA.1864.1.439
1845	Emmaste			Emmaste	ümberarvestuslehed	http://www.ra.ee/dgs/ purl.php?shc=EAA.1864.1.440
1850	Emmaste	24-100p		Emmaste	hingeloend	http://www.ra.ee/dgs/ purl.php?shc=EAA.1864.1.137
1851-1857	Emmaste			Emmaste	ümberarvestuslehed	http://www.ra.ee/dgs/ purl.php?shc=EAA.1864.2.IX-165
1857	Emmaste	24-111p		Emmaste	hingeloend	http://www.ra.ee/dgs/ purl.php?shc=EAA.1864.1.138
1859-1863	Emmaste			Emmaste	ümberarvestuslehed	http://www.ra.ee/dgs/ purl.php?shc=EAA.1864.2.X-334
1864-1876	Emmaste			Emmaste	ümberarvestuslehed	http://www.ra.ee/dgs/ purl.php?shc=EAA.1864.2.X-335
1879-1890	Emmaste			Emmaste	ümberarvestuslehed	http://www.ra.ee/dgs/ purl.php?shc=EAA.1864.2.X-336
1892-1900	Emmaste			Emmaste	ümberarvestuslehed	http://www.ra.ee/dgs/ purl.php?shc=EAA.1864.2.X-337
1795	Emmaste kirikumõis	157-203		Emmaste	hingeloend	http://www.ra.ee/dgs/ purl.php?shc=EAA.1864.2.V-66
1811	Emmaste kirikumõis	256-285		Emmaste	hingeloend	http://www.ra.ee/dgs/ purl.php?shc=EAA.1864.2.VI-71
1811	Emmaste kirikumõis	121-150		Emmaste	hingeloend	http://www.ra.ee/dgs/ purl.php?shc=EAA.1864.2.VI-85
1816	Emmaste kirikumõis	188-243		Emmaste	hingeloend	http://www.ra.ee/dgs/ purl.php?shc=EAA.1864.2.VII-158
1834	Emmaste kirikumõis	41-113		Emmaste	hingeloend	http://www.ra.ee/dgs/ purl.php?shc=EAA.1864.2.VIII-195
1850	Emmaste	27-131		Emmaste	hingeloend	http://www.ra.ee/dgs/ purl.php?shc=EAA.1864.2.IX-164
1858	Emmaste kirikumõis			Emmaste	hingeloend ja ümberarv	http://www.ra.ee/dgs/ purl.php?shc=EAA.1864.2.X-333

Fred Puss 21.01.09

Failil on sisse lülitatud autofilter, seega kihelkonna lahtrist saate näiteks hõlpsasti piirata valikut ühe kihelkonnaga (noolekese alt tuleb lahti kihelkondade valik) ning seejärel saab seda piirata aastaga (nt 1782), soovi korral võib veel lk nr-d järjekorda panna, et oleks lihtsam kaadrinr sisestada (vajutades nuppu A->Z, olles enne läinud kastikese C-tulba teisele reale; ei tohi ühtegi tervenisti tulpa ära selekteerida) ning jääbki vaid ühe säiliku kaadrinumbrid juurde kirjutada.

Palun mulle teatada, kui keegi soovib mõnda kihelkonda võtta tegemisele, et asja topelt ei tehtaks. Kui on mitu huvilist ühele kihelkonnale, siis püüan koordineerida, kes mis aastad teeb, et igaühel oleks vähem tegemist. Pärast, kui asi valmis, saab faili panna abivahendite leheküljele.

Mardo Margumets 21.01.09

Tegin läbi Saaga tagasiside ettepaneku, et Ajalooarhiiv võiksid Hingerevisjonide registrile (<http://www.eha.ee/andmed/search.php?type=hr>) teha liidese, kus kasutajad saaksid lisada igale säilikule vastava kaadrinr. mis Saagas on. Sarnaselt nagu on "Luteri koguduste personaalraamatute nimeregistril".

Nad vastasid, et võtavad minu ettepaneku kaalumisele.

Mul on selline spikker tehtud Rapla kihelkonna kohta.

Margumetsa spikker

Rapla kihelkond

Hingeloendi alguskaadrid "Saagas

Jrk. Nr.	Mõisa nimi		1782		1795		1795		1811		18
	eesti	säilik -> saksa	IV-1		V-25		V-30		VI-35		VI-
			Lnr	Knr	Lnr	Knr	Lnr	Knr	Lnr	Knr	Lnr
1	Rapla	pastoraat	593-608	<u>614</u>	844-847	<u>860</u>	387-390	<u>445</u>	304-308	<u>308</u>	563-565
2	Alu	Allo	593-608	<u>614</u>	373-413	<u>382</u>	66-108	<u>68</u>	57-87	<u>59</u>	348-378
3	Rapla	Rappel	748-750	<u>771</u>	373-413	<u>382</u>	66-108	<u>68</u>	57-87	<u>59</u>	348-378
4	Valtu	(Kotz) Waldau	609-624	<u>630</u>	414-454	<u>423</u>			88-111	<u>90</u>	379-402
5	Hertu	Hermet	625-638	<u>646</u>	455-481	<u>466</u>	109-135	<u>156</u>	112-126	<u>114</u>	403-416
6	Raikküla	Rayküll	662-686	<u>682</u>	552-632	<u>567</u>	177-261	<u>230</u>	174-199	<u>176</u>	460-477
7	Kehtna	Kechtel	563-578	<u>583</u>	325-363	<u>333</u>	3-36	<u>3</u>	16-37	<u>16</u>	307-328
8	Kabala	Kappel	579-585	<u>599</u>	683-702	<u>698</u>	37-56	<u>38</u>	38-51	<u>38</u>	329-341
9	Kuusiku	Saage	687-696	<u>708</u>	633-682	<u>648</u>	263-311	<u>316</u>	200-221	<u>203</u>	478-499
10	Sikeldi	Siklecht	697-711	<u>718</u>	703-737	<u>718</u>	312-344	<u>367</u>	222-242	<u>225</u>	500-520
11	Kodila	Koddil	712-727	<u>733</u>	738-771	<u>753</u>	345-379	<u>402</u>	243-260	<u>246</u>	
12	Järvakandi	Jerwakant	639-661	<u>659</u>	482-512	<u>494</u>			127-144	<u>129</u>	417-432
13	Vahakõnnu	Wahhakant	639-661	<u>659</u>	533-551	<u>548</u>	136-153	<u>183</u>	145-159	<u>147</u>	433-446
14	Lellapere	Lellefer	639-661	<u>659</u>	513-532	<u>525</u>	154-176	<u>206</u>	160-173	<u>162</u>	447-459
15	Ohekatku	Odenkat	734-739	<u>757</u>	780-803	<u>795</u>			271-291	<u>275</u>	531-551
16	Keava	Kedenpäh	546-562	<u>566</u>	311-324	<u>319</u>			2-14	<u>2</u>	294-306
17	Ohukotsu	(Odenkotz) Odenwald	740-747	<u>763</u>	825-843	<u>840</u>	384-386	<u>442</u>	292-303	<u>296</u>	552-562
18	Põlli	Poll	Nissi khk		804-824	<u>819</u>	Nissi khk		Nissi khk		Nissi khk

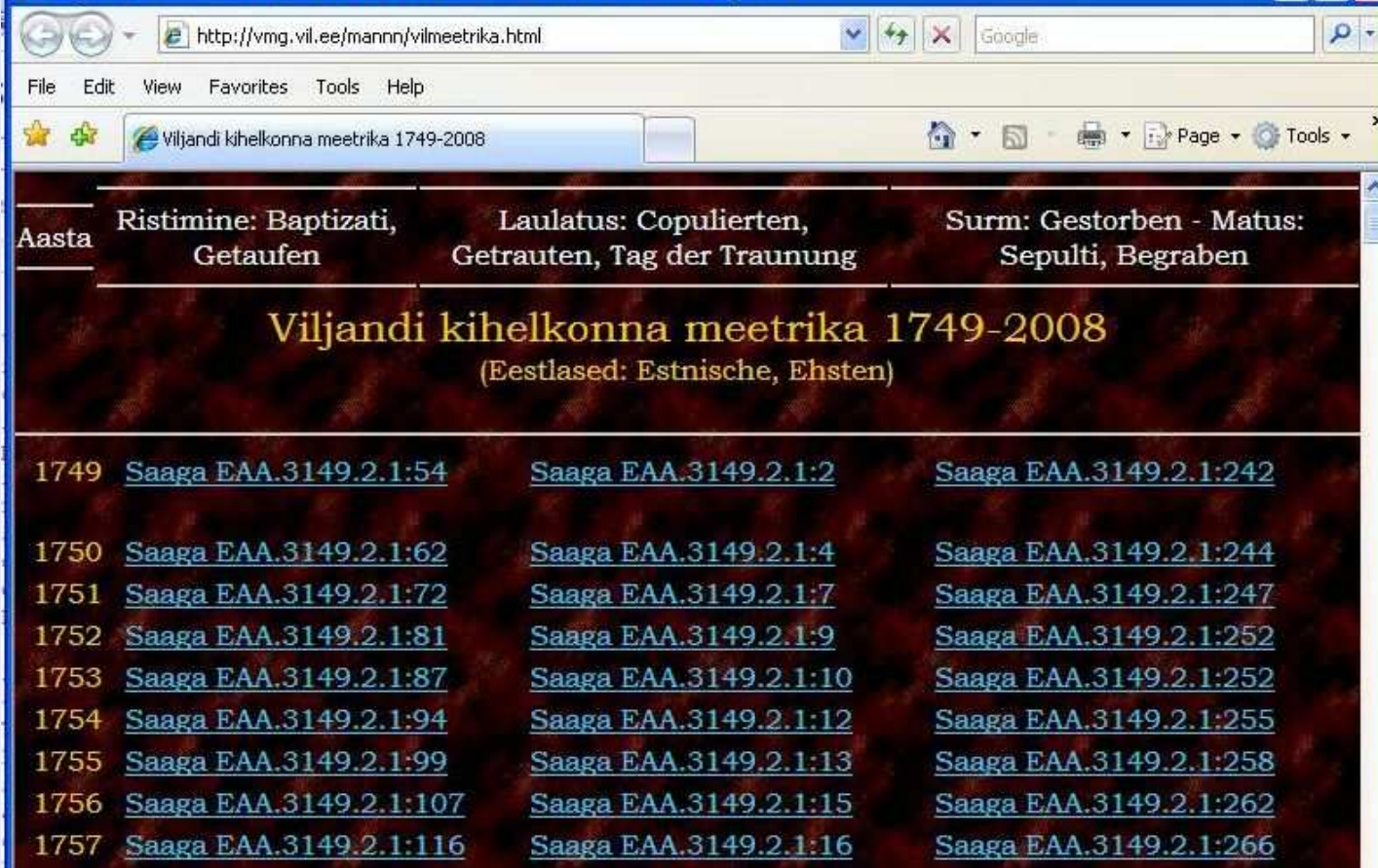
Kalle Pullmann 21.01.09

Ettepanek ja idee on väga õiged, sest arvatavasti on igal tõsisemal uurijal oma "kodukihelkonna" allikmaterjalide haldamiseks "spikrid" koostatud ning nõus neid ka teistega jagama.

Pigem on probleemiks ühise "esitlusstandardi" puudumine, et kuidas üldmõistetevalt neid "spikreid" üldiseks kasutamiseks avaldada. Ülo pakkus siin välja ühe võimaluse. Aga miks ajada lihtne asi keeruliseks?

Mõttekam on genereerida veebileht, kus Saaga alguskaadriumbrite asemel oleks otse-link vastavale kaadrile Saaga keskkonnas. Nii on kiirem ja mugav endale ning eriti veel algajatele, kellel Saara ülesehitus veel suht segane, et soovitud mõis üles leida. Näidisenä vaata Viljandi kihelkonna meetrika lehte
<http://vmg.vil.ee/mannn/vilmeetrika.html>

Pullmanni veebi näide

http://vmg.vil.ee/mann/vilmeetrika.html

File Edit View Favorites Tools Help

Viljandi kihelkonna meetrika 1749-2008

Ristimine: Baptizati, Getaufen   Laulus: Copulierten, Getrauten, Tag der Trauung   Surm: Gestorben - Matus: Sepulti, Begraben

Viljandi kihelkonna meetrika 1749-2008
(Eestlased: Estnische, Ehsten)

1749	Saaga EAA.3149.2.1:54	Saaga EAA.3149.2.1:2	Saaga EAA.3149.2.1:242
1750	Saaga EAA.3149.2.1:62	Saaga EAA.3149.2.1:4	Saaga EAA.3149.2.1:244
1751	Saaga EAA.3149.2.1:72	Saaga EAA.3149.2.1:7	Saaga EAA.3149.2.1:247
1752	Saaga EAA.3149.2.1:81	Saaga EAA.3149.2.1:9	Saaga EAA.3149.2.1:252
1753	Saaga EAA.3149.2.1:87	Saaga EAA.3149.2.1:10	Saaga EAA.3149.2.1:252
1754	Saaga EAA.3149.2.1:94	Saaga EAA.3149.2.1:12	Saaga EAA.3149.2.1:255
1755	Saaga EAA.3149.2.1:99	Saaga EAA.3149.2.1:13	Saaga EAA.3149.2.1:258
1756	Saaga EAA.3149.2.1:107	Saaga EAA.3149.2.1:15	Saaga EAA.3149.2.1:262
1757	Saaga EAA.3149.2.1:116	Saaga EAA.3149.2.1:16	Saaga EAA.3149.2.1:266

Fredi tagasiside

Üks võimalus on teha võimalikuks lisada kaadriumbreid olemasolevale hingeloendite andmebaasile, kuid vahepeal oli kaalumisel üldse selle maha võtmine, lisaks puuduvad seal leheküljenumbriid.

Kui failist, mille ma ülesse panin, teha hiljem hingeloendite andmebaas praeguse asemele, siis oleks seda mugav kasutada küll. St otsides ühe mõisa andmeid, saab tulemusena kohe nimekirja ja seal klikkides jõuaks kohe õigele pildile. Samas oleks see nn kasutajate andmebaas, kuhu võib tekkida vigu.

Kõige parem oleks, kui kogu Eestimaa kohta oleks ühtne süsteem, mitte igaüks ei teeks oma kihelkonna kohta erinevat ega paneks seda eri lehekülgedele ülesse.

Ülo tagasiside

Tahaksin nõustuda Kalle Pullmanni seisukohaga ja samas olla pisut skeptiline „ühtse ja suure” andmebaasi mõttekuses (just uurijate huvisid ja võimalusi arvestades)!

Süsteemiteooria aksioomi, et võrkstruktuurid on hierarhilistest elujõulisemad, tasub siiski arvestada ja minu meelest on kihelkonnad just need parajad „võrgu sõlmed”, millede baasil igasuguseid (meid huvitavaid ja rahuldavaid) andmikke üles ehitada.

Miks peaks lootma üksnes Ajaloo-arhiivi ja mõnede entusiastide suutlikkusele kogu selle tohutu infohulga „söödavaks” tegemisel, mis tänaseks „Saagas” saadaval on? Nagu ikka, paneb AEG kõik asjad kord paika!

Fred vastab

Personaalraamatute nimeregistrite andmebaas on "ühtne ja suur" ning see on ennast igati õigustanud. Ma arvan, et kui hingeloendite kohta tekib ka suur andmebaas, on seda kõige mugavam kasutada. Valid vaid mõisa ning saad kohe klikitava nimekirja Saaga alguspiltidega eri hingeloendites.

Muidugi ei tasu aga sellega oodata, kuni andmebaas on valmis, vaid ka kihelkondhaaval võiks sealt väljavõtteid teha ning need esitada lihtsalt staatiliste tabelitena, nagu Ülo tegi. Kui neid koguneb juba mitmeid, siis saaksin need ülesse panna **loodavale abivahendite leheküljele** (mis saab olema kihelkondliku jaotuse põhine).

Kui andmed on kord olemas, võib neist igasuguseid tabeleid genereerida, nii et luhta ei lähe neist miski, st ümber võib teha vormi, aga sisu jääb kasutatavaks alati.

Harry Tuulik andmebaasist

Saan aru, et Fred võttis nendest koondi/ ühise andmebaasi moodustamise enda peale. Kui võtaks praegu hoogu natuke maha ja annaks Fredile aega esitada ühtne vorm nende tegemiseks

Praegu on olemas näidiseks kaks üpris erinevalt kujundatud spikrit (Rehepapi ja Margumetsa omad). Arvan, et ühtse vormi järgi tehtud spikritest peaks olema kergem ka koondit või andmebaasi kujundada.

Ja osakondades, mis katavad nüüd kogu muistse Eestimaa maakonnad, võiks kogunud uurijate vahel ära jagada, kes millise kihelkonna kohta spikri koostab.

Ülo vastus Harryle

Tegelik erinevus on vaid selles, et Mardo vaevus kohe ka Fredi soovitud lehekülje-numbrid kirja panema, muutis kaadri-numbri lingiks (samuti Fredi soov) ja lisas hulga veerge mitmesuguste "lisanduste" (nn. ümberkirjutuslehed, *veränderungen*'id jm.) tarbeks, mis fondi 1864 2. nimistu säilikeses esialgsele hingeloendile on lihtsalt juurde liidetud.

Excel'i tabel kõlbab spikriks mõne kihelkonna kohta igaühele väga hästi (vaevalt keegi kõigi Eestimaa kihelkondadega korruga tegeleb) ja see, kas ning milliste vahenditega ta sinna omale lingid organiseerib, võib samuti igaühe isiklikuks mureks jääda!

Lõpetuseks Ülo sõnadega

Tahaksin "täiuslikkuse ihalejatele" meenutada, et täiuslikke asju ei ole ülepea olemas! Kindlasti ei ole täiuslik Ajalooarhiivi Eesti ala mõisade register ega selle baasil Valdo Prausti loodud mõisaportaal ja ammugi ei ole siis täielik Kadri Toominga koostatud Eestimaa kubermangu hingeloendite register (ei teagi, kas see oli algselt mõeldud rohkem hingeloendite või mikrofilmide registrina). Korralikult üles ehitatud ja pidevalt täiendatav andmebaas on "teel täiuslikkusele" küll igati asjaks, aga jäägu selle ülesehitus ning pidamine siiski asjatundjatele...

Samas ei takista see ometi (täna ja kohe!) igaühel teda huvitava(te) mõisa(de) kohta omale käepäraseid abivahendeid (spikreid) koostamast, mis ei pea (vähemalt esialgu) mingile "täiuslikkusele" pretendeerima!